

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 2^ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 90-100 λέξεις

Ο Μπαμπινιώτης υποστηρίζει ότι η Ενωμένη Ευρώπη διαμορφώνει μια νέα πραγματικότητα που επιβοηθεί τον επαναπροσδιορισμό των στόχων της εκπαίδευσης. Αυτή οφείλει να λάβει ευρωπαϊκή διάσταση, να καλλιεργήσει το σεβασμό τους στη διαφορετικότητα, και να αμβλύνει τις αντιθέσεις τους (1^η, 2^η §), χωρίς να κινδυνεύσει η εθνική ταυτότητα κάθε λαού. Αντίθετα, ο «υγιής εθνισμός» είναι αναγκαίος για τη βιωσιμότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (3^η §). Τα νέα δεδομένα, κατά τον συγγραφέα, ωθούν στην επανεκτίμηση των αξιών και την ολόπλευρη διεκδίκηση των ανθρωπίνων δικαιωμένων, στην ανάδειξη ενός νέου ανθρωπισμού (4^η §), που μαζί με τις παραδοσιακές μας αξίες πρέπει να αποτελέσουν το δρομοδείκτη για την εκπαίδευση μας (5^η §).

(Λέξεις 100)

B₁. Να μελετήσετε το κείμενο και να εντοπίσετε:

α. Ποιο είναι το θέμα που απασχολεί τον συγγραφέα;

β. Ποια η θέση του;

Ο συγγραφέας πραγματεύεται το ρόλο που οφείλει να διαδραματίσει η παιδεία στην νέα πραγματικότητα που διαμορφώνει η Ενωμένη Ευρώπη.

Η θέση του Γ. Μπαμπινιώτη είναι σαφής: Η παιδεία πρέπει να αναλάβει να εξαλείψει τις συγκρουσιακές καταστάσεις μεταξύ των λαών. Πρέπει να συμβάλει στη γνωριμία των λαών. Να διδάξει το σεβασμό στη διαφορετικότητα και να τονίσει τα στοιχεία εκείνα που ενώνουν τους λαούς, φανερώνοντας τους πολιτιστικούς δεσμούς τους. Τέλος, να προβάλει τις αξίες του νέου ανθρωπισμού χωρίς να υπάρξει κίνδυνος αλλοίωσης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε έθνους.

B₂. Ποιους τρόπους πειθούς χρησιμοποιεί ο συγγραφέας;

Ο συγγραφέας για να πείσει τον αναγνώστη σχετικά με την ανάγκη επαναπροσδιορισμού των στόχων της παιδείας χρησιμοποιεί ως τρόπο πειθούς κυρίως την

επίκληση στη λογική. Επιχειρηματολογεί και τεκμηριώνει τις Θέσεις του

Τεκμήρια που καταθέτει είναι οι **αλήθειες**: π.χ. «Ότι οι πολίτες... χωρών» (1^η §), **τα παραδείγματα**: π.χ. Αξίες όπως... έμφαση» (4^η §). Η λογική οργάνωση του κειμένου, καθώς και η χρήση κυριολεκτικής γλώσσας στο μεγαλύτερο μέρος, ενισχύουν την (επίκληση στη λογική) του αναγνώστη. Ένα από τα **επιχειρήματα** του είναι το εξής (3^η §):

α' — προκείμενη: "Η υπέρβαση ... κάθε λαού"

β' προκείμενη: "Η καλλιέργεια ... υπάρξεώς του"

Συμπέρασμα: "... η εθνική παιδεία ... ευρωπαϊκή συνείδηση".

Χωρίς να προσπαθεί να κάνει άμεσα επίκληση στο συναίσθημα, η χρήση κάποιων συγκινησιακά φορτισμένων λέξεων όπως αξίες, ανθρωπισμός, εθνική συνείδηση, δεγείρουν συναισθηματικά τον αναγνώστη. Ας προσέξουμε και τη μεταφορική γλώσσα που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας στην τελευταία περίοδο της 3^{ης} παραγράφου. Αλλιώς η Ενωμένη Ευρώπη θα κατέληγε να είναι "σφουγγάρι" στην ιστορία και στη συνείδηση κάθε εθνικής οντότητας.... ».

Β3. Ο νέος αυτός ανθρωπισμός, είναι ένας μεταϊδεολογικός και μεταπολιτικός ανθρωπισμός που δίνει στην παιδεία και την πολιτισμική καλλιέργεια του όπου γης ανθρώπου πρωτεύουσα και καθοριστική θέση». Γράψτε μια παράγραφο αναλύοντας τη θέση του συγγραφέα ακολουθώντας παραγωγική συλλογιστική πορεία.

Η νέα πραγματικότητα της Ενωμένης Ευρώπης προβάλλει ένα νέα αξιακό σύστημα παρωπισμού. Μέσα σ' αυτό ο άνθρωπος-πολίτης της Ευρώπης υπερβαίνει τις πολιτικές ιδεολογίες, τα γεωγραφικά σύνορα και τους στρατιωτικούς συνασπισμούς. Κυρίως οι αξίες του και συνάμα σημεία σύγκλισης αποτελούν ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα, στην ειρήνη, τη δημοκρατία και το περιβάλλον. Κι επειδή οι αξίες αυτές είναι θέμα κουλτούρας και πολιτισμού, ο Γ. Μπαμπινιώτης δικαιούται να λέει ότι ο νεανικός ανθρωπισμός, μεταϊδεολογικός και μεταπολιτικός, δίνει στην παιδεία και την ατομική καλλιέργεια του όπου γης ανθρώπου πρωτεύουσα και καθοριστική θέση.

Β4. Επιτυγχάνει ο Γ. Μπαμπινιώτης τη συνοχή μεταξύ των παραγράφων του κειμένου και τη συνοχή της 2^{ης} παραγράφου;

Η συνοχή μεταξύ των παραγράφων:

- ❖ Η πρώτη με τη δεύτερη παράγραφο συνδέονται με τη διαρθρωτική φράση «Με λίγα λόγια», με την οποία εισάγεται η δεύτερη παράγραφος.
- ❖ Η δεύτερη με την τρίτη με τη φράση «Κι όλα αυτά» (αρχή τρίτης παραγράφου), που αναφέρεται σε όσα είχαν προσεχθεί στη δεύτερη παράγραφο.
- ❖ Η συνοχή μεταξύ τρίτης και τέταρτης παραγράφου εξασφαλίζεται με τη φράση: «Μέσα στις νέες πραγματικότητες» (αρχή 4^{ης} παραγράφου), για τις οποίες μας έχει μιλήσει στις προηγούμενες παραγράφους.
- ❖ Τέλος, η 5^η παράγραφος συνδέεται με την 4^η με τη διαρθρωτική φράση «Αυτές οι νέες» στην αρχή της 5^{ης} παραγράφου, που αναφέρεται στις αξίες του νέου ανθρωπισμού για τις οποίες έκανε λόγο στην 4^η παράγραφο

Η συνοχή της 2^{ης} παραγράφου

Επιτυγχάνεται με: τη διαρθρωτική λέξη «επίσης» (2^η περίοδος), με τη χρήση επαναλήψεων («πρέπει»/ «παιδεία») και συγγενών νοηματικών όρων («Ευρωπαϊκών χωρών», «Ευρώπη», «Ενωμένη Ευρώπη»). Ακόμη, βοηθά και η διατήρηση ενιαίου ύφους.

Β5. α. Να κατασκευάσετε το διάγραμμα του κειμένου, Β. Ποια συλλογιστική πορεία ακολούθησε ο συγγραφέας στην 1^η §;

(α) Διάγραμμα

§1: ΠΡΟΛΟΓΟΣ: εισαγωγή στο θέμα

Η νέα ευρωπαϊκή πραγματικότητα επιβάλλει επαναπροσδιορισμό των στόχων της εκπαίδευσης.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ: ανάλυση του ρόλου που οφείλει να διαδραματίσει η Παιδεία

§2: Η ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας.

§3: Η ευρωπαϊκή διάσταση της παιδείας δεν αντιφάσκει με τον υγιή εθνισμό.

§4: Οι αξίες του νέου ανθρωπισμού της Ευρώπης .

§5: ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Τελική Διαπίστωση

Η εκπαίδευση οφείλει να ασπαστεί τις νέες αυτές αξίες μαζί με τις

παραδοσιακές.

(β) Ο συγγραφέας στην 1η παράγραφο ακολουθεί παραγωγική συλλογιστική πορεία. α. Αρχίζει με μια γενική τοποθέτηση που αφορά τη νέα ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Σταδιακά οδηγείται στην άποψη ότι επιβάλλεται επαναπροσδιορισμός των στόχων της παιδείας. Και καταλήγει σε ειδικά στοιχεία που αφορούν τις αναγκαίες αλλαγές που πρέπει να γίνουν στην εκπαίδευση. Πορεύεται λοιπόν ξεκάθαρα από κάτι γενικό προς κάτι ειδικότερο.

Γ' ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Σε μια επιστολή (600 περίπου λέξεις) σ' ένα φίλο σας να εκφράσετε τις απόψεις σας για το ρόλο των νέων μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση εστιάζοντας στα ερωτήματα: α) Ποια οφέλη προκύπτουν για τους νέους μας από την ένταξη της χώρας στην Ε.Ε.; β) Ποια εφόδια πρέπει να έχουν, ώστε να αξιοποιήσουν τις νέες δυνατότητες που προσφέρει η νέα Ευρωπαϊκή πραγματικότητα;

Ανάλυση του Θέματος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αγαπημένε φίλε

Έχουν περάσει εικοσιπέντε περίπου χρόνια από τη στιγμή που η χώρα μας εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Διανύθηκε ήδη μια πορεία της Ελλάδας ως ευρωπαϊκό μέλος και είμαστε πλέον πια σε θέση να ισχυριστούμε ότι ανοίγονται νέοι ορίζοντες για τη χώρα, τους πολίτες και ιδίως για μας, τους νέους της. Μέσα στις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν καλούμαστε να ζήσουμε, να παράγουμε, να ανταγωνιστούμε και να προοδεύσουμε. Θα συμφωνήσεις, βέβαια, ότι η ελπιδοφόρα -παρά τις ενστάσεις που ακούγονται και τους κινδύνους που ελλοχεύουν- πραγματικότητα (οικονομική, εργασιακή, πολιτική και πολιτιστική), αν μη τι άλλο, αποτελεί πρόκληση για τη νεολαία.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Ζ₁: Τα οφέλη για τους νέους μας

- ❖ Αναμόρφωση της εκπαίδευσης (νέες μέθοδοι, μέσα, περιεχόμενο).
- ❖ Ευκολότερη η πολιτιστική ανταλλαγή.
- ❖ Άνοιγμα - διεύρυνση της αγοράς εργασίας.
- ❖ Αίσθηση ασφάλειας σε ένα πλαίσιο πολιτικής σταθερότητας και θεσμικής ενδυνάμωσης της δημοκρατίας / προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους / ειρήνη.
- ❖ Καλύτερη αντιμετώπιση προβλημάτων όπως η ανεργία, η εγκληματικότητα, τα ναρκωτικά και η τρομοκρατία...
- ❖ Άνοδος του βιοτικού επιπέδου της κοινωνίας μας.

Μεταβατική §: Μπορεί βέβαια οι προσδοκίες να είναι πολλές, τα οφέλη δελεαστικά, αλλά όλα αυτά θα αποτελέσουν χίμαιρα, αν δεν προετοιμαστούμε κατάλληλα, αν δεν αποκτήσουμε τα απαιτούμενα εφόδια.

Ζ₂: Τα εφόδια των νέων

Γλωσσομάθεια.

Επαφή με τις νέες εξελίξεις στην επιστήμη και την τεχνολογία (τεχνογνωσία).

- ❖ Πλούτος γνώσεων και παραγωγικότητα, έτσι, ώστε να είναι ανταγωνιστικοί. Γνώση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων ως ευρωπαίοι πολίτες.
- ❖ Διαρκής ενημέρωση για τα τεκταινόμενα (κοινωνικά - οικονομικά - πολιτικά - ιδεολογικά) στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- ❖ Δεκτικότητα -> αφομοίωση γόνιμων στοιχείων του Ευρωπαϊκού πνεύματος. Ανεκτικότητα -> αποδοχή και σεβασμός στις ιδιαιτερότητες των άλλων λαών.
- ❖ Οικουμενική συνείδηση -> ευαισθητοποίηση για τα παγκόσμια προβλήματα και αποφυγή εθνικιστικών αντιλήψεων.
- ❖ Παράλληλα: γνώση της ιστορίας, της παράδοσης μας, συνειδητοποίηση της αξίας και της προσφοράς του ελληνισμού, καλλιέργεια εθνικής συνείδησης -> αποφυγή ξενομανίας και πολιτιστικής αλλοίωσης.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μια νέα πραγματικότητα λοιπόν -αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης- έχει πια διαμορφωθεί. Μια πραγματικότητα γεμάτη προκλήσεις κυρίως για μας. θεωρώ ότι είναι στα χέρι μας να προετοιμαστούμε κατάλληλα, ώστε να εκμεταλλευτούμε τις μεγάλες ευκαιρίες που μας παρουσιάζονται, αλλά και να αποφύγουμε τους όποιους κινδύνους ελλοχεύουν. Περιμένω βέβαια και τις δικές σου σκέψεις.

Με αγάπη
Ο φίλος σου

επιμέλεια: Όλγα Τσίρου